

Zadání pro semináře z obecné části mezinárodního práva veřejného I Ak. r. 2004-2005

Situace:

29. listopadu 1947 Valné shromáždění OSN schválilo nezávaznou rezoluci č. 186 v níž rozdělilo mandátní území Palestiny na židovský stát a arabský stát. Liga arabských států však tuto rezoluci odmítla a prohlásila, že bude-li třeba postaví se proti židovskému státu silou. 14. května 1948 Židé vyhlásili nezávislý stát Izrael, který byl okamžitě uznán jak USA tak Sovětským svazem. Vzápětí armády sousedních států Izrael napadly. Prvnímu arabskému útoku izraelský stát odolal a nejenže svá území ubránil, ale podařilo se mu je i rozšířit. Od ledna do dubna 1949 sjednal Izrael na ostrově Rhodos se sousedními státy dohody o příměří. Ovšem arabské státy dávaly jasně najevo, že jejich přijetí v žádném případě naznamená uznání státu Izrael a čekaly pouze na svoji příležitost. V roce 1967 se smyčka kolem Izraele začala stahovat. V květnu egyptský prezident požádal o stažení jednotek OSN ze Sinaje a uzavřel izraelským lodím Akabský záliv. V červnu se Izrael rozhodl pro preventivní útok a izraelské ozbrojené síly napadly a porazily vojska Egypta a Jordánska na základě doktríny založené na pohybu a překvapení.

V roce 1981 Izrael bombardoval iráckou jadernou elektrárnu Osirak, ještě před jejím dokončením z důvodu obavy, že by tam vyhořelé palivo mohlo být využito k výrobě atomových bomb.

Ve všech třech případech použití ozbrojené síly proti jinému státu argumentoval Izrael právem na sebeobranu. V roce 1948-49 se dle Izraele jednalo o reakční sebeobranu. V roce 1967 o preventivní sebeobranu (*anticipatory self-defence*). V roce 1981 o preemptivní sebeobranu.

Otázky:

1. Co je obsahem práva na sebeobranu?
2. Jaké podmínky musí být splněny pro aplikaci čl. 51 Charty OSN (srov. definici sebeobrany, která byla podána Webstrem v případě *Caroline*)
3. Je právo na sebeobranu též součástí obyčejového mezinárodního práva?
4. Najdete argument pro tvrzení, že preventivní nebo preemptivní sebeobrana je obyčejovým mezinárodním právem?
5. Jaký je rozdíl mezi preventivní a preemptivní sebeobranou?
6. Porušil Izrael v některém z hora uvedených případů mezinárodní právo (jaký závazek a povinnost konkrétně)?

Dokumenty (donést sebou na seminář):

1. Charta Organizace spojených národů

Povinná literatura:

1. Malenovský, J., *Mezinárodní právo veřejné, jeho obecná část a poměr k vnitrostátnímu právu, zvláště k právu českému*, 4. vyd., MU – nakl. Doplněk, Brno, 2004, str. 315-334
2. Čepelka, Č., Šturma P., *Mezinárodní právo veřejné*, Eurolex Bohemia, Praha, 2003, str.642-649

Doporučená literatura:

1. Seidl-Hohenveldern, I., *Mezinárodní právo veřejné* , Codex Bohemia, Praha, 1999, 2. vydání, ASPI Publishing, Praha, 2001